

Motion till riksdagen

2021/22:4186

av Tuve Skånberg m.fl. (KD)

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabellen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om abstrakt normprövning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Anslagsförslag 2022 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	149 157	±0
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	981 205	±0
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	984 675	±0
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	120 000	±0
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	123 577	±0
2:5 Riksrevisionen	355 822	±0
3:1 Sametinget	61 800	-6 000
4:1 Regeringskansliet m.m.	8 441 101	±0
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 573 121	-129 500
6:1 Allmänna val och demokrati	695 140	±0
6:2 Justitiekanslern	55 726	±0
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	124 792	-13 000
6:4 Valmyndigheten	27 000	±0
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	±0
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	50 000	±0
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	207 771	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	15 500	±0
8:1 Mediestöd	1 055 519	±0
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	45 682	±0
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	31 550	±0
Summa	17 268 338	-148 500

Länsstyrelserna m.m.

För att förbättra integrationen vill Kristdemokraterna införa ett asylprogram med krav på att asylsökande erhåller och ska delta i 15 timmar språkutbildning och nio timmar samhällsorientering per vecka. Kristdemokraterna anslår totalt 150 miljoner kronor för detta ändamål under 2022 och 250 miljoner kronor årligen 2022-2023. Till förmån för denna reform avvisar Kristdemokraterna regeringens satsning på informationsverige.se. Mer om vårt förslag går att läsa under utgiftsområde 13.

Kristdemokraterna anser att länsstyrelsernas arbete med djurfrågor kan klaras inom tidigare anslag och avvisar därför regeringens satsning från 2018 för detta. Avfallsstatistik samt gränsöverskridande transporter kan klaras med en mindre anslagsförstärkning på 2 miljoner kronor per år och anslaget justeras därför ner med 8 miljoner per år. Vidare säger vi nej till regeringens informationssatsning om strandskyddet, den regionala klimatomställningen och regeringens finansiering av Havsmiljöpropositionen, en fråga som bör hanteras av Jordbruksverket och Naturvårdsverket istället för länsstyrelserna.

Integritetsskyddsmyndigheten

Integritetsskyddsmyndigheten arbetar för att säkra individens rätt till integritet genom sin tillsyn över behandlingen av personuppgifter samt tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet. Integritetsskyddsmyndigheten bedriver även informationsverksamhet i syfte att synliggöra integritetsfrågorna i samhället.

Från och med 2018 tillför regeringen medel till Integritetsskyddsmyndigheten med anledning av arbetet med EU:s dataskyddsförordning. Kristdemokraterna anser att detta arbete kan klaras med en anslagsförstärkning på 25 miljoner kronor.

Kristdemokraterna föreslår en ökning av myndighetens anslag med 2 miljoner kronor för att bättre kunna möta de utmaningar som finns inom Datainspektionens område, som t.ex. att motverka näthat och integritetskränkningar.

Ordensutredningen

I Konstitutionsutskottets betänkande 2017/18:KU28 Allmänna helgdagar m.m. tillkännagav riksdagen till regeringen att en översyn av det offentliga belöningsystemet border göras. En sådan parlamentarisk utredning tillsattes i november 2018 och lämnade den 21 september 2021 sitt betänkande till regeringen. Kommittén anser att det moderna belöningsystemet ska lyfta fram de insatser som är värda att belönas oavsett en persons ställning i samhället och oavsett var inom samhället insatsen har utförts. För att öka möjligheten att identifiera belöningsvärda insatser bör nomineringar från alla delar av

samhället välkomnas. Svenska medborgare ska kunna tilldelas ordnar inom det statliga ordensväsendet. Enligt utredningen bör även regeringens utmärkelser användas i ökad utsträckning.

Kristdemokraterna anser att detta är en mycket välkommen ordning. Att återigen kunna belöna svenska medborgare för förtjänstfulla insatser är en mycket värdefull signal. Viktiga värden, så som nit och redlighet, behöver lyftas. Kristdemokraterna anser att finansieringen av det nya ordensväsendet bör finansieras genom en omfördelning av medel inom anslag 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten, utan att betunga den kungliga familjen. Därför öronmärker vi 2 miljoner kronor för detta inom anslaget.

Demokratimålet ur kristdemokratisk synpunkt

Människan existerar i spänningsfältet mellan gott och ont. Hennes inneboende förmåga att skilja på rätt och fel ger henne samtidigt en stor potential och stora möjligheter att skapa ett gott samhälle. Hon har möjlighet och förutsättningar att utveckla sina personliga resurser och sin personlighet. I detta ligger tydliga drivkrafter att förändra människors villkor i en positiv riktning bort från fattigdom, okunnighet och kränkande behandling.

Människans ofullkomlighet innebär att för mycket makt inte får läggas i en enskild människas, grups eller partis händer. Det krävs alltid någon form av balansskapande maktindelning. Ofullkomlighetstanken ger också en realistisk grund för synen på demokratin som arbetsform. Ingen person, inget parti eller grupp vet allt om hur ett samhälle ska skötas, men genom samarbete kan det gemensamma bästa främjas.

Kristdemokratin bygger på idén om alla människors lika värde och att deras värdighet inte får kränkas. Den moderna demokratin är den bästa styrelseformen eftersom den utgår från denna värdegrund. Denna värdegrund bör även prägla beteendet medborgare emellan. Den innebär att medborgarna måste visa tolerans gentemot varandra och respekt för de människor man inte är överens med. Värderingen ger skäl för empati och solidaritet, för ett engagemang och ansvar som sträcker sig utöver egenintresse, familjeband, kön, etnicitet, religion och så vidare. På denna värdegrund byggs den mellanmänniska tillit som i sin tur är en förutsättning för att konflikter ska kunna lösas på fredlig väg. Om inte denna värdegrund ständigt poängteras, prövas och vårdas riskerar den att undergrävas och förtvina. Frånvaron av denna värdegrund bereder plats för maktmissbruk, elitism och i förlängningen någon form av diktatur.

Demokrati som beslutsmetod garanterar i sig inte att människovärdet och mänskliga fri- och rättigheter respekteras. Med demokrati som statsform och politisk metod följer yttrandefrihet och alla medborgares lika inflytande, men med majoritetsbeslut kan också en minoritet förtryckas och fri- och rättigheter förtrampas. Därför behöver alla samhällen en gemensam värdegrund. Vi anser att de värden, rättigheter och skyldigheter som inspirerats och förts vidare av den kristna traditionen är oundgängliga som grund.

Religionsfriheten är en betydelsefull del av de demokratiska fri- och rättigheterna. Religionsfriheten innebär att varje medborgare har rätten att utöva sin religion, antingen ensam eller tillsammans med andra, och det innebär även att man har rätten att anordna offentliga gudstjänster. Religionsfriheten angår även dem som inte har en tro eller som är ointresserade av frågeställningen eftersom den utgör en del av den pluralism som är en del av det moderna demokratiska samhället.

Den moraliska grunden för demokratin formas i de sociala sammanhang som utgör ett samhälle. Givetvis är hemmet och familjen, skolan, kyrkor, föreningar, organisa-

tioner och folkrörelser av största betydelse. En demokratisk stat är beroende av att det finns ett värdevitalt samhälle med levande och medvetandegjorda moraluppfattningar hos enskilda och grupper, och de moraluppfattningar som där finns ger grund och stöd för demokratin.

Det ideal som Kristdemokraterna framhäver är en demokrati där varje medborgare ges möjligheter till deltagande, inflytande och delaktighet, inte bara vid valtillfället utan kontinuerligt. För det krävs att arbetsformerna inom det representativa politiska systemet, den offentliga förvaltningen och partierna utvecklas så att det aktiva deltagandet uppmuntras och att verkligt inflytande kan uppnås. En fungerande demokrati förutsätter jämställdhet mellan kvinnor och män.

Det är också av största vikt att uppmuntra och förstärka medborgarnas eget demokratiska ansvarstagande. Denna känsla för det gemensamma samhället bör bygga på vissa medborgerliga karaktärsegenskaper. De dygder som vi vill lyfta fram som betydelsefulla för medborgarandan går tillbaka till den klassiska och den kristna kulturen i västerlandet. Det handlar om de klassiska fyra kardinaldygderna rättvisa, måttfullhet, mod och praktisk klokskap. Rättvisa rör relationer människor emellan. Var och en försvarar sina men respekterar också andras rättigheter. Måttfullhet innebär att förnuftet bör råda över alltför vidlyftiga önskningsar. Mod betyder en moralisk styrka att våga möta faror och stå upp mot oförrätter. Det handlar om civilkurage och integritet, vilket innebär att uppriktigt både söka och stå för sanning och rätt, inte minst när det är inopportunt. Den kristna traditionen har förstärkt och kompletterat innehållet i de klassiska dygderna med dygden kärlek som berikar samhällsgemenskapen, inte minst med solidaritet och barmhärtighet.

Ett vitalt civilt samhälle är av största vikt för en levande demokrati och ett mänskligt samhälle. Därför måste stat och kommun främja det engagemang som finns i olika medborgarsammanslutningar: i föreningar och folkrörelser, i kyrkor och samfund, i lokala utvecklingsgrupper och i nya rörelser. Den tilltagande pluralismen i det svenska samhället bör medföra att stat och kommun ger olika grupper möjlighet till autonomi, genom självförvaltning, av verksamheter som är centrala för dem. Det offentliga måste bejaka den pluralism av fria och från staten oberoende medborgarsammanslutningar som finns i samhället.

Det är också viktigt att politiken inser sina begränsningar och koncentrerar sitt arbete på områden där dess värden och styrsystem är överlägsna marknadens, civilsamhällets och familjens. Det innebär bl.a. att säkerställa de långsiktiga spelreglerna för andra aktörer.

Skolan har ett stort ansvar för att förbereda de uppväxande medborgarna för ett deltagande i demokratin. För det krävs att elevernas kunskaper om demokratin utvecklas. Skolan måste vara en demokratisk miljö som tillåter olika åsikter och visar hur oenighet kan hanteras på ett konstruktivt sätt.

Ett starkt skydd för yttrande- och meddelarfriheten samt anonymitetsskyddet, liksom för mötes- och föreningsfriheten, är av stor vikt för en levande demokrati. Grundlagskyddet av yttrandefriheten och den därmed sammanhängande tryckfriheten innebär att det allmänna inte får ingripa mot yttrandefriheten, annat än i de fall och den ordning som föreskrivs i grundlagen.

Offentlighetsprincipen, det vill säga tillgången till allmänna handlingar, är central för en öppen och vital demokrati. Sekretessmöjligheten ska nyttjas restriktivt.

En god demokratisk utveckling måste bygga på en klar maktindelning. Detta synsätt överensstämmer med den realistiska människosyn som säger att alla människor är

ofullkomliga. Det måste alltså finnas klara spärrar mot maktmissbruk och maktkoncentration. Maktindelning innebär krav bland annat på en effektiv lagprövningsrätt.

Det finns idag en lagprövningsrätt inom Europeiska unionen. EG-domstolen har rätt att pröva om nationell lagstiftning strider mot gemenskapernas fördrag. I Sverige måste dock ett beslut vara uppenbart i strid med grundlagen för att lagprövningsrätten skall kunna användas. Detta har i praktiken förvandlat lagprövningsrätten till en papperstiger. Kristdemokraterna menar att maktindelning kräver en effektiv lagprövningsrätt och effektiva rättsinstanser inom området. Detta tillgodoses bäst i en författningsdomstol. I synnerhet finns ett behov av abstrakt normprövning.

Tuve Skånberg (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Andreas Carlson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Gudrun Brunegård (KD)

Ingemar Kihlström (KD)